

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Minister VWS

Deadline:

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Programmadirectie COVID-19

Ontworpen door

5.1.2e

5.1.2e @minvws.nl

Datum

6 oktober 2020

Kenmerk

Zaaknummer

nota

(ter beslissing)

Ontmoedigen vakanties in de winter

Paraaf directeur

Paraaf DGV

1 Aanleiding voor deze nota

In het voorjaar hebben wintersportvakanties in Noord-Italië en Oostenrijk een belangrijke rol gespeeld in de import en verspreiding van COVID-19 in Nederland. Uit onderzoek van het Erasmus MC is gebleken dat het virus dat nu rondgaat in clusters in Nederland, afkomstig is van jongeren die naar onder andere Spanje en Zuid-Frankrijk zijn gereisd. Dit geeft in combinatie met de toenemende verspreiding van het virus in Nederland en de rest van Europa aanleiding om te overwegen vakanties in de winter (actief) te ontmoedigen.

2 Beslispunten, advies en mogelijk alternatief

Gaat u akkoord met het inzet van VWS om vakanties in de winterperiode dringend te ontraden en de Kamer en de maatschappij daarover te informeren?

De ervaringen met de import van het virus uit vakantielanden in het voorjaar en in de zomer geven naar ons oordeel voldoende basis om dit besluit te nemen. Een RIVM of OMT-advies is op dit onderwerp niet noodzakelijk, maar kan dienen als aanvullende onderbouwing.

Desgewenst zijn minder vergaande mogelijkheden denkbaar, zoals het adviseren om nu geen vakantie te boeken en het reisadvies af te wachten.

3 Samenvatting en conclusies

Iedere winter gaan ongeveer 1 miljoen Nederlanders op wintersportvakantie en een vergelijkbaar aantal gaat in dezelfde periode op vakantie naar andere bestemmingen. De boekingen voor wintersportvakanties liggen volgens de ANWB op ongeveer driekwart van het niveau van vorig jaar en 90% van de wintersporters geeft aan van plan te zijn om komend seizoen op pad te gaan. Als het wenselijk is om vakantiereizen te ontmoedigen, dan is het belangrijk hier op korte termijn mee te beginnen. Daarin spelen de volgende overwegingen.

Kenmerk

Toenemende besmettingen

Op dit moment geldt in vrijwel alle EU-landen een stijgende incidentie. Hierdoor wordt niet alleen het bezoek aan veel landen actief ontraden via het reisadvies van BZ, maar veel landen nemen ook maatregelen tegen inreizende Nederlanders, bijvoorbeeld (verplichte) quarantainemaatregelen of het verplicht laten testen c.q. tonen van een negatieve testuitslag. Het reisadvies voor wintersportgebieden in Frankrijk, Italië en Oostenrijk is echter op dit moment 'geel', zodat vakantie-reizen mogelijk zijn.

Met de stijgende incidentie bestaat een kans dat bij of kort na de start van het wintersportseizoen deze reisadviezen 'oranje' zullen zijn of worden, zodat vakantie-reizen worden afgeraden. De wintersportgebieden ontvangen reizigers uit geheel Europa. Dit kan aanleiding zijn om Nederlanders nu al te adviseren (nog) geen reis te boeken. Mensen die al een reis hebben geboekt en betaald, zullen eerder geneigd zijn om toch af te reizen naar een 'oranje' gebied.

Voor het overgrote deel van de zonbestemmingen geldt op dit moment een 'oranje' reisadvies.

Wintersport

Het is lastig te voorspellen hoe de verspreiding van COVID-19 in de winterperiode is. Mensen zijn in de winter echter al sneller/vaker verkouden en zijn veel binnen. Dit geldt in het bijzonder voor wintersport, waarbij grote aantallen mensen naar dezelfde gebieden gaan en mensen in bijvoorbeeld vervoer, skiliften en horeca niet altijd voldoende afstand (kunnen) houden.

Oostenrijk heeft maatregelen genomen om veilige wintersport mogelijk te maken. Zo is een zitplaats in de horeca verplicht, is in skiliften een mondkapje verplicht, is de grootte van groepslessen beperkt en moet afstand worden gehouden (1 meter). Skileraren, reisbegeleiders en hotelpersoneel wordt regelmatig getest. Vanwege het economische belang van wintersport voor de betreffende landen is het te verwachten dat andere landen dit voorbeeld zullen volgen.

Duitsland (minister Spahn) heeft al aangegeven reizen te ontraden. Het is nog niet bekend hoe andere EU-landen hiermee om zullen gaan met adviezen voor wintersportvakanties.

Alternatieven

Naast het ontraden van vakanties in de winter zijn minder vergaande varianten denkbaar. Het is in ieder geval verstandig om rond de winterperiode een campagne te voeren met een oproep tot voorzichtigheid (Wijs op reis). Daarnaast is het mogelijk om mensen op te roepen nu niet te boeken en kort voor vertrek de situatie te beoordelen aan de hand van het reisadvies. Of bijvoorbeeld af te raden om met groepen te reizen. Het is de vraag of deze varianten voldoende zijn om te voorkomen dat deze winter nieuwe clusters ontstaan door terugkerende reizigers vanuit vakantiegebieden.

Herfstvakantie

De herfstvakantieperiode begint op 10 oktober. Met het oog daarop is het bijstellen van de adviezen daaromtrent te kort dag, maar wordt ingezet op communicatie over de huidige maatregelen, de reisadviezen en de quarantaine bij terugkomst uit een onveilig gebied.

Onzekerheid

De epidemiologische situatie in Nederland en de rest van Europa is zorgelijk. Daarom zijn in Nederland en andere Europese landen maatregelen genomen om de zorgelijke trends te keren. De drukke vakantieperioden liggen eind december en eind februari. Hoe de situatie in Europa dan is, is moeilijk te zeggen. De hoop is dat de zorgelijke trends dan zijn gekeerd. Het kan daarom zijn dat in die situatie blijkt dat het ontmoedigen van vakantie-reizen niet nodig is geweest. Hierover kan eventueel advies gevraagd worden aan het RIVM. Het is ons inziens echter niet noodzakelijk dat er een OMT- of RIVM advies aan ten grondslag ligt.

Vervolg

Indien u ermee instemt om vakantie-reizen te ontmoedigen, zal dat een politiek besluit vergen in de MCC. Vervolgens moet de Kamer en de maatschappij worden geïnformeerd. De ontmoediging kan eventueel ook gepaard gaan met het oranje kleuren van de reisadviezen. Hierover zal ook afstemming met BZ plaats moeten vinden.

4 Draagvlak politiek

De Tweede Kamer heeft bij verschillende gelegenheden gevraagd naar de opvatting van het kabinet over vakantie-reizen. Daarbij is herhaaldelijk opgeroepen om meer maatregelen te treffen om te voorkomen dat Nederlanders reizen naar onveilige gebieden. Daarnaast hebben GroenLinks en 50PLUS gevraagd naar een reactie op de Duitse oproep om niet te reizen.

5 Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Het voorstel vraagt om een goede communicatiestrategie om de boodschap te laten landen in de maatschappij.

6 Financiële en personele gevolgen

Niet voor VWS. Het oproepen om niet te gaan reizen heeft wel financiële gevolgen voor de reis- en vervoerssector.

7 Juridische aspecten haalbaarheid

Het ontmoedigen van reizen heeft geen juridische consequenties.

8 Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Niet van toepassing.

9 Gevolgen administratieve lasten

Niet van toepassing.

10 Toezeggingen

Niet van toepassing.

11 Fraudetoets

Niet van toepassing.